

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:
Jol'a si Duminec'a.

Pretulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu
28 franci.

Anu lu XII.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmonda 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru flacare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 101.

Joi, 21 Decembre st. v.

1878.

Germanii si Ceho-slavii.

Brasiovu, 20 Decembre v. 1878.

Vorbindu despre opositiunea ce-o facu germanii din Austri'a comitelui Andrassy, amu fostu aratatu causele, cari au produsu la ei acést'a animositatie in contra ministrului de esterne, odinóra laudatu si maritu din partea loru cá unu adeveratú stilpu alu egemoniei neamtio-maghiare. Nemtii austriaci, amu dísu, se temu, ca voru fi intotdeauna maioritari in marile cestiuni ale politiceii imperiale, déca 'i va succede comitelui Andrassy de a asigurá preponderanti'a elementului maghiaru in monarchia printr'o aliantia cu elementele sudslavice si clericale-birocratiche din Austri'a. Amu adausu totodata, ca Dr. Rieger, conducătoriulu cehiloru, vedindu neintelegerea, ce s'a escatu intre dualistii nemti si dualistii lui Andrassy si Tisza, s'a decisu a profitá de situatiune si a paralisá planulu comitelui Andrassy, lucrandu pentru realisarea unei aliantie ceho-germane, indreptata espresu in contra egemoniei maghiare.

Ide'a acestei aliantie nu e nicidecumu noua, precumu nu e noua nici preponderanti'a maghiariloru in politic'a imperiului, dér' péna acumu nemtii Austriei nu i-au simtitu necesitatea, ca-ci desi se plangeau adeseori asupra mariloru concessiuni, ce trebuiau se le faca necontentu uncuriloru, pentru cá se póta traí cu ei in pace, totusi prefereau intotdeauna o intelegere cu soíi loru dualisti, unei intielegeri cu cehii si cu celelalte popóre nemultiamite din Austri'a. Cehii le dicea de multe-ori: Inimiciti'a, in care traiti cu noi, ve face imposibilu de a jocá rolulu, ce vi se cuvine in monarchia si astfelu sunteti siliti a suportá tóte capritiele maghiariloru, pentru cari n'ati avutu niciodata simpathii adeverate. Se pareá inse, ca antagonismulu dintre germanii si cehii Austriei nu se va poté niciodata delaturá. Press'a germana cu deosebire nutria si latia ur'a in contra natiunei cehice cu-o rara tenacitate, asia incatu de multe-ori ómenii binesimtitori se intrebau cu mirare, ca óre o asemenea atitudine este démna de unu poporu, care pretinde a fi celu mai cultu intre tóte popórele monarchieii nóstre.

Ceea ce inse pareá a fi imposibilu, acumu este aprópe de a se realisá, multiamita evenimentelor extraordinarie din anulu acest'a, cari ne-au adusu ocupatiunea Bosniei si a Herzegovinei. Germanii Austriei mana in mana cu cehii in contra egemoniei maghiariloru, — o asemenea aparintia merita in adeveru a fi admirata de toti, nu numai de cumetrii dualisti dela Budapest'a. Cu tóte aceste aliantia intre cehi si germani, déca ar' deveni fapta, nu ar' fi inca nicidecumu a se considerá cá o minune, cumu crede guvernamentulu „Pester Lloyd“, ca-ci sunt prea multe si prea mari interese in jocu, ide'a infratirii popóreloru e prea importanta pentru viitoriulu monarchieii, decatu cá realisarea ei se fia rangeata intre cele siette minuni ale lumii. Adeveratú ca acést'a nu ar' corespunde intereselor sistemului dualisticu, care este ziditu espresu pe bas'a suprematiei neamtio-maghiariloru si care prin urmare, in casu candu nemtii de buna voia ar' renunциа la supremati'a loru, aliandu-se cu cehii, si-ar' perde ratiunea de a mai esista.

Dupa noi, apropierea ce s'a facutu intre cehi si germani nu se poté considerá nici cá o intemplare órba. Din contra vedemu, ca mai cu séma in procederea cehiloru este multa metoda. Din momentulu, candu s'a decisu, cá principele mostenitoriu Rudolffu se mérga si se se asiedie pe unu timpu mai indelungatu in Boemi'a, opositiunea boema a fuatu o atitudine mai concilianta si intrandu in diet'a tierii a intinsu man'a de impacare germaniloru. Amu disu atunci, ca acést'a procedere poté se aiba urmari decetórie pentru Austri'a, ca a pasitu pe aren'a politica unu nou factoru insem-

natu, care cu timpulu va poté eserceá o influentia poternica in favorulu egalei indreptatiri. Primele semne, ce le vedemu acuma, justifica pe deplinu parerea nóstra.

Scimu, ca Dr. Rieger a fostu de repetite-ori in Vien'a si a conferitu cu barbatii de statu de acolo. Ultim'a visita, ce a facut'o Vienei cateva dile inainte de serbatorile calendariului nou, se dicea, ca a fostu incoronata de rezultatele cele mai satisfacétorie si ca Dr. Rieger s'a reintorsu veselu in patri'a s'a. In adeveru, ca puçinu dupa aceea, in presér'a Craciunului a aparutu unu articulu in „Neue freie Presse“, principalulu organu alu partidei nemtiloru decembristi, („Verfassungstreue“, adeca cei fideli constitutiunei austriace din Decembre 1867), care articulu pledéza pentru stabilitatea unei bune intielegeri intre germani si cehi, sustienendu, ca o asemenea intielegere va fi pentru ambele parti fórté favorabila, deórece cehii sunt nesce cetatieni „lucratori, talentati, in privinti'a economica fórté dezvoltati si capabili de a contribuí la marirea veniteloru statului.“

Ce-i dreptu limbagiulu ce'lu pórtá „Neue Freie Presse“ acumu faci'a de cehi, pe cari péna mai eri ii injurá intr'unu modu necalificabilu ar' trebui se ne puna si pe noi in mirare, déca nu amu fi esperiatu mai inainte cumu acést'a fóia isi poté schimbá deodata parerea. Astfelu romanii erau inainte de acést'a calificati din partea „Nouei Presse“ de nisce descendenti scapatati a unoru colonii románe de osénditi asiediate in Daci'a, eara astadi nu mai afla destule cuvinte de a laudá eroismulu si harnicia poporului romanescu.

Destulu ca aceea-si „Noua Pressa“ afla deodata spre marea surprindere a „sugrumatoriloru de natiunalitati“, ca si cehii sunt unu poporu cu calitatile cele mai escelente si ca merita cá germanii se se intereseze de a stá in bune relatiuni cu acestu poporu. Si cuvintele amicabile ale fóiei decembriste nu au potutu remané fara resunetu. Diuariulu lui Dr. Rieger „Pokrok“ din Prag'a s'a grabitu a raspunde diuariului „Neue Fr. Presse“. Publicamu mai la vale acestu respunsu interesantu diu tóte punctele de vedere in care cehii declara ca sunt gat'a a face pace cu nemtii pe bas'a unui pactu solidu si durabilu. Erá naturalu, ca cehii, cari mai antaiu au cautatu impacarea, nu voru refusá man'a, ce le-o intindu nemtii. Remane acumu numai de a se intielege asupra conditiuniloru, cari se multiamésca si pe unii si pe altii. Va trece poté multu timpu péna ce aceste conditiuni voru fi stabilite, péna ce intielegerea va poté deveni perfecta, dér' acést'a este treb'a lui Dr. Rieger, Dr. Herbst si a celorulalti, ceea ce ne interesezá aci mai deaprópe, sunt efectele, ce le poté avé pentru monarchia o asemenea aliantia ceho-germana, in casu candu s'ar' realisá.

In privinti'a acést'a va fi bine se vedemu mai antaiu, ce dice organulu comitelui Andrassy „Pester Lloyd“ despre scopulu, celu poté avé aliantia din cestiune. A ceea, ca mariloru nostri politici dela Budapest'a nu leplace tóta istoria, nu mai trebuie se-o spunemu, ca-ci se intielege de sine. Mai multu ii supera inse versivnea, dupa care aliantia ceho-germana ar' fi indreptata apriatu „in contra egemoniei maghiare“. „Pester Lloyd“ nu admite esistentia unei asemenea egemonii politice a maghiariloru, cu tóte, ca este cunoscutu chiaru si copiiiloru de scóla, ca dela 1867 încóce totu maghiarii au datu tonulu in politic'a monarchieii, ca au creatu sistemulu actualu dualisticu, dandu astfelu directiunea politiceii interióre, si cu tóte ca acumu totu ei conducu si politic'a esterióra a Austro-Ungariei.

Noi n'amú avé se dicemu nimicu in contra acestei egemonii, — care dealtimintrea servece numai spre onóre maghiariloru — déca ea nu ar' fi fostu indreptata din capulu loculu si in contra natiunalitatii nóstre, a careia drepturi i-au cadiutu

prada impreuna cu autonomi'a Transilvaniei. Standu inse lucrulu astfelu lesne va intielege fiecare, ca nu noi romanii vomu fi aceea, cari vomu plange déca prin aliantia cislaitana ceho-germana s'ar' aduce unu ecuilibriu mai mare între factorii, cari conducu politic'a monarchieii. Acést'a, credemu, poté avé unu efectu fórté salutariu si pentru Transilvania. Maghiarii péna candu au fostu tari si mari in relatiunile cu Austri'a, puçinu s'au ganditu la aceea, cá se imbunatatiezca si ei sórtea popóreloru nemaghiare din Ungaria si Transilvania, dér' indata ce voru simti pericolulu unei preponderantie politice a nemtiloru si a cehiloru, este logicu a crede, ca se voru gandí si ei a'si intari positiunea in intru si a castigá noue poteri prin aceea, ca voru urná si ei esemplulu, ce i'lu dau acumu nemtii, voindu se se impace cu natiunea ceha. Dér' poté, ca amu disu pré multu, candu amu presupusu, ca maghiarii nostri se voru affá indemnati a procede astfelu. Péna acumu celu puçinu nu se vede nici unu semnu, ca ei ar' fi aplecati a face acést'a; ba inca ei si astadi latiescu parerea cu totul falsá si necorespondiatóre impregiurariloru faptice, ca cestiunea natiunalitatiloru din Ungaria si Transilvania ar' fi a se considerá cá si resolvata, ca aceste natiunalitati ar' fi deplinu multumite cu sórtea loru.

Dér' déca aceea ce mai inainte s'a parutu a fi „imposibilu“ in Austri'a, astadi poté fi cu tintia, de ce se nu se póta realisá si la noi mane „imposibilulu“ de astadi? — Suntemu si noi de parerea diariului „Pester Lloyd“ ca déca, ceea ce nu credemu, cehii ar' avé intentiunea de a combate egemonia maghiara amestecandu-se in afacerile interióre ale tieriloru ce se tienu de coron'a ungara, ei ar' intimpiná o resistentia din cele mai mari, nu numai pentru-ca „maghiarii ocupa astadi tóte positiunile, cari inainte cu cateva decenii erau in manile contrariloru loru“, dér' pentru-ca unu asemenea amestec ar' fi respinsu din partea tuturoru popóreloru, ce locuiescu tierile aceste, fia ele oricatu de nemultiamite cu tractarea, ce-o intimpina din partea maghiariloru. Timpulu, in care se potea atitiá e natiunalitate in contra alteia pe contulu amendurora a trecutú; astadi convinctiunea este generala la toti ómenii nepreocupati ca numai printr'o sincera si leala intielegere între diferitele popóre, se potu curmá nemultiamirile esistente spre binele si fericirea tuturoru.

Pentru cá se se póta realisá marea idea a egalei indreptatiri pe calea acést'a a bunei intielegeri, este inse fórté de lipsa, cá fiecare poporu se fia consciu de drepturile, de datoriele sale. S'a totu disu, ca opositiunea cehiloru a fostu si va remané nefruitera. Cine va mai poté sustiené acést'a si in casulu, candu impacarea loru cu germanii ar' deveni fapta? Intrebamu inca, fost'ar' fi possibila acést'a apropiare între nemti si cehi, déca acesti'a din urma nu 'si-ar' fi sustienutu cu energia drepturile loru intotdeauna, déca nu ar' fi pretinsu necontentu, cá se li se recunosca individualitatea loru nationala?

Intr'adeveru déca conducătoriul cehi voru isbuti, chiaru facéandu mari concessiuni pentru alte concessiuni ce li se voru face, a restabili pacea între natiunea germana si ceha, déca „pe o basa signra si solida“ le va succede a apropiá de olalta cele doue natiuni mai insemnate din Austri'a, atunci ei si-au culesu fructulu osteneleloru loru de péna acumu. Atunci voru poté intrá cu fruntea ridicata in senatulu imperialu, ca-ci a c e s t ' a activitate a loru le va servi intotdeauna numai spre onóre!

Respunsulu diuariului „Pokrok“.

Éta ce serie între altele diuariulu lui Rieger „P o k r o k“ din Prag'a, respunsiendu la enuntiatunile organulu principalu alu nemtiloru austriaci „Neue freie Presse“ din Vien'a:

„Cetitorii noștri voru fi de siguru incatuva surprinsi a aflá, ca asupra posibilitatii unei întielegeri a reprezentantilor poporului nostru cu aceia ai partidei decembriste (nemțiesci), s'a respicatu o fóia, si inca într'unu modu favorabilu, o fóia, care odinióra 'si dá silintia a fi, asia dicendu, p'ersonificarea resistintiei in contra aspiratiunilor natiunei nóstre. Numerulu aparutu la Craciunu alu fóiei vienezse „Neue fr. Presse“ a adusu unu articulu, alu carnica cuprinsu se distinge fórté favorabilu de aceea, ce eramu dedati a ceti in colónele acestei foi. „Neue fr. Presse“ p'ena la unu gradu óre-care se radiema inea pe punctulu de vedere, celu avea mai inainte față de noi, si privesce la luptele si aspiratiunile nóstre politice, in parte inea totu cu aceia-si ochi cá odinióra, si de aceea se si afla ici colea cate unu cuventu, care nu se póte recunósce devalabilu. Dér' in totalu este posibilu a cunoásce din cuvintele acestei foi, ca reprezentantii partidei decembristice sunt gat'a a se întielege cu partid'a nóstra asupra unoru puncte, ce le amu poté pretinde pentru pretiulu intrarii nóstre in senatulu imperialu, — si in generalu se póte vedé, ca nemții sunt gat'a a inchiaia pace acolo, unde in timpu de 18 ani a domnitú intotdeauna numai apriga lupta. A tractá asupra unei asemenea paci, este totdeauna onorificu pentru ambele parti si noi, cu atatu mai vertosu potemu se declaramu, ca suntemu dispusi a intrá in acést'a tractare, cu catu bas'a, pe care reprezentantii partidei decembriste se voru apropiá de noi, va fi mai determinata si mai solida.

„Cumú dise si „N. Fr. Presse“ in ori-ce casu ministeriulu viitoriu va trebui se tiená contu de dorint'a acést'a de pace între partide, cu atatu mai multu trebuie se accentuamu noi cá noulu ministeriu — si atunci déca va fi provisoriu — se fia compusu din barbati, cari se nu fia o pedeca pentru impacarea partideloru. De se va întâmplá acést'a, atunci in curéndu póte domni pace între popórele cislaitane. Atunci se va aratá, ca asupra directiunei politice imperialu va decide in viitoriu acea partida politica, care va fi compusa din reprezentantii noștri si ai poporului germanu. Candu decembristii nemți s'au opusu in delegatiuni comitelui Andrássey, amu disu. ca ei nu voru scóte nimicu la cale p'ena voru fi numai singuri, dér' ca in unire cu reprezentantii boemi ar' fi neinvingibili. Partea prima a cuvintelor nóstre s'au implinitu si nu se indoesce nimenea in totu imperiulu, ca si a dou'a parte s'ar' adeveri la casu de asia. Pe partea nóstra esiste voint'a de a ajunge la o întielegere cu partid'a decembrista; dorimú cá acést'a partida se lucre acumú într'acolo, cá ide'a si cuventulu se se face si fapta!“

Discursulu

Escel. Sale Archiepiscopulu si Metropolitulu Mironu Romanulu, tienutu in siedint'a delegatiunei unguresci dela 14 Decembre 1878.

(Urmare si fine.)

Astadi ne aflamu in față unoru astfeliu de fapte complinite in Orientu, cari facu cu totalu de prisosu ori-ce discussiune despre acea: ca óre ce ar' fi trebuitu se întreprindia regimulu nostru de esterne la timpulu seu, cá se impedece pre Russi'a a'si face cá acasa trebile sale, — séu mai bine disu — a grassá in provincie turcesci; faptele complinite, cari abia se mai potu alterá, ne indrepta tóta atentiunea nu mai multu la actiunile séu commissiunile, ce au premersu acelor'a, ci mai vertosu la aceea, ce avemú de facutu in viitoriu, cá între referintiele actuale si in față desvoltarilor ulterioari se potemu aperá interesele monarchiei nóstre si se ne potemu asigurá positiunea, ce o avemú cá potentatu.

Cestiunea cea mare orientala, care din mai multe consideratiuni e pentru noi de cea mai mare insemnata, inea nu este deslegata in modu definitivu si nici ca va fi deslegata, pe catu timpu mai exista in Europ'a domnia turcesca, care nu este in stare de a introduce in imperiulu seu reforme corespunditoare postulatelor civilizatiunei. Conventiunea de Berlinu dupa mine contine numai unu armistitiu pe unu timpu nedeterminatu, care pana atunci va durá, pana candu se voru poté reculege la o lupta nóua poturile fatigate in resboiu. De asemenea rectificările de frontarie decretate acolo eu le privesc numai cá pre nesce linie demarcationale provisorie, între cari beligerantii pana una-alta se se póta miscá, dér' cari, renoindu-se mai apoi in lupte, voru fi espuse la stramutari.

Ar' fi — ce e dreptu — fórté de doritu, déca ar' poté succede potentatelor intermediatrice a impedece pe unu timpu lungu, fórté lungu, prorumperea unei conflagratiuni nóue; inse la tóta întâmplarea sta in interessulu monarchiei nóstre, cá a vecinului nemidiocitu, a se pregatá la eveni-

mentele, ce voru se urmeze, a luá față de acele o positiune corespunditoare interesselor ei si a si o asigurá acea pentru tóte eventualitatile.

Deocamdata nu a succesu Russiei a infintia o Bulgaria mare, dupa planulu ce la lucratu asiá de frumosu, întielegu acea mare Bulgaria slava, care cu preferintia ar' fi chiamata se fia mostenitoare Turciei si într'o buna diminétia se 'si estinda fruntariile sale chiaru pana la Russia, fia si cu incorporarea Romaniei; dér' cine póte garantá, ca ceea ce acumú deodata nu a succesu, nu va succede mai apoi, candu Bulgari'a conventionala si langa ea Rumeli'a-levantina, organizandu-se pe bas'a conventiunei de Berlinu, séu chiaru trecundu preste aceea, voru devení se fia factori noi si inea fórté considerabili la deslegarea finala a cestiunei orientali?

Asemenea nu a succesu Russiei de astadata realizarea acelui plann, cá pe Montenegro se 'lu adnea aprópe mai pana la nemidiocita coatingere cu Serbi'a, cá in acestu modu se pregatésca unirea acestoru dóue principate de rasa slavona, si pe Serbi'a ceea mare creata astfeliu se o face capace de unele incercari, alu caror'a scopu in prim'a linia ar' fi incorporarea Bosniei si Herzegovinei, apoi ocuparea Dalmatiei, si in urma estinderea marelui imperiu serbescu spre nordu nu numai asup'r'a teritoriilor dintre Sav'a si Dunare, si nici numai pana la fluviulu Muresiu preste teritoriulu infauste Voivodine serbesci: ci totu mai departe si mai departe pana la Dobritinu; la ce unii serbi credu, ca si-ar' poté formá dreptu istoricu de pe timpulu Brancovicsiloru.

Mi se va dice dér', ca din gur'a unoru poeti fantastici serbesci séu a unoru politici de pe strade nisce enunciate inea si mai fantastice nu potu dá unui patriotu ungurescu solidu si consciu de sine ansa la ingrijiri serióse. Eu inse altfeliu cuprindu lucrulu. De ar' si fi, cá natiunea serbesca se nu aiba atati'a poeti escelenti in partea eroica, si atati'a politici de strade, cati in adeveru ea ii are, cari zurgavindu trecutulu celu gloriosu alu natiunei serbesci, anuncia totodata unu viitoriu alu ei inea si mai gloriosu, — este o impregiurare, care cu privire la interesele patriei nóstre mie acumú nu-mi mai face ingrijiri nóue, ci numai mi le nutresce pe celea ce le amu, de multu.

Eu adeca asi'a sciu, ca principatele de mai inante, Serbi'a si Montenegro nu sunt dotate dela natura cu atat'a teritoriu fertilu, catu se recere spre a se acoperi necesitatile populatiunei lor, déca aceea vrea se progresedie pe calea civilizatiunei, si preste totu spre a se satisfaca acolo recentieloru economiei nationale. Nu sciu ce au castigatu in privint'a acést'a numitele principate prin estinderea nóua a teritoriului lor, eu credu, ca nu multu, seu in proportiune cu poporatiunea chiaru nimicu, aceea inse o sciu, ca Serbi'a Montenegro fara subventiune rusesca pana acumú nu si-au potutu sustiné nici chiaru organismulu loru internu, desi destulu de restrinsu, ér' déca au trebuitu se incépa operatiuni de resbelu contr'a Turculu, acést'a de feliu n'au potut'o face fara ajutoriu extraordinariu rusescu.

Russi'a a portatu pana acumú rolulu de tutoru față de Serbi'a si Montenegro, pe cari le a ajutatu, cá pe consanguenii sei, pana candu, acele au fostu serace, minorene; inse ingrigirea, ce curge din tutoratu, de regula incetéza, candu cei de sub tutoratu ajungu a fi majoreni. Asia va fi si cu Serbi'a si Montenegro la casu, déca voru reusi planurile pentru unirea acestoru dóue tieri. Russi'a cu greu va mai fi ávundu bani de aruncatu, ea are lipsa de ei pentru unele si altele rele de acasa; déca dér' s'ar' întâmplá, ca mai apoi Serbi'a cea mare se vina a-i cere si mai departe ajutoriulu, Russi'a va fi silita a-i dice: acumú esti mare, esti tare, si vitéza inea esti, deci nu mai ai lipsa de tutoratulu meu nemidiocitu, éu vedi colea campiile cele estinse din Banatu si Bacic'a; ocupa-le acelea; fati acolo trebile tale dupa placere, si déca se póte, mergi si mai departe; deocamdata inse multiamescete a sci, ca de va 'fi chiaru de lipsa, eu in acésta întreprindere te voiu ajutá mediatu séu immediatu.

Candu astfeliu de aspecte triste ne dau formatiunile panslavistice din sudostu, cari sunt planite, dér' stau inea in suspensu, eu cu anim'a liniscita potu dice, ca regimulu nostru de esterne a lucratu bine, candu a primitu mandatulu congressului de Berlinu pentru ocuparea Bosniei si Herzegovinei si la si executatu, desi cu mari sacrificii; adaugu inea, ca eu asi atribuí acelui regimu dreptu meritu, déca elu in susi ar' fi solicitatu darea mandatului. Prin ocupatiunea acésta noi amu luatú o positiune considerabila in Orientu la casu, candu prin unu resbelu nou séu si in altu modu ar' urmá turburari periculóse pentru monarchi'a nóstra; si pana candu ne vomu tiené acést'a buna positiune strategica, pana atunci nu numai, ca vomu face umanitati servitii insemnate in acele provincii, cari mai nainte erau espuse la totfeliulu de adversitati, dér' totodata putemu fi asigurati, ca principatele slave de sudu, caror'a noi de altmíntrelea le poftimu bunastare durabila si prosperare, nu ne voru cuplesi, mai alesu déca alaturea cu desvoltarile ulterioari a le lucrurilor ar' succede monarchiei nóstre, a-si ocupá si la Dunarea de josu o positiune sigura, ce nici nu e chiaru cu nepotintia, déca d. e. in buna contielegere cu respectivele poteri, si dupa necessitate si cu Romani'a vecina, ne-amu estinde de la Adakalé, care este deja in posesiunea nóstra,

pe tiera dreptu alu Dunarei celu pușinu pana la Vidin, si déca ne-amú acurá fortarétia de acolo cá un punctu de strategia.

Marturisescu sinceru, ca nu sum in stare de a pricepe, cumú s'ar' poté dice buna si folositoare pentru monarchi'a nóstra aceea politica, care tienendu de gresita positiunea, ce o am castigatu in Bosni'a si Herzegovina, staruesce pentru parasirea ei; din contra sum convinsu, ca o astfeliu de politica, devenindu la valóre, nu numai ar' nimici védi'a monarchiei nóstre in afara: ci spriginindu infintirea Mareserbie ideale, prin acést'a immediatu ar' promová totodata planurile panslave, cari tientescu la inbuatirea patriei nóstre.

Fața cu o atare politica întrebu eu: ca întemplantu-se se se unésca numitele principate si provincii slave, cea ce ar' urmá de siguru dupa retragerea nóstra, — si de aci nascandu-se in adeveru unu periculu evidentu pentru patri'a nóstra: amu fi óre atunci într'o positiune mai favoritoare de a poté infrená pe inimicu, cá cumú suntemu acumú? séu óre ne va costá atunci mai pușine sacrificii de sange si de bani apararea confinielor nóstre, decatu ce ne costa acumú ocupatiunea provinciilor din cestiune? séu in fine óre potemu noi contá, ca la casu de unu astfeliu de periculu voru grabi puterile mari, dela cari avemú mandatulu de ocupatiune, a ne aperá confiniile, a ne aperá pe noi, cari prin slabiciune, séu usurate améu abandonatu insemnatele positiuni, ce ni s'au fostu datú?

La tóte acestea se binevoiesca a-mi dá respunsu aceia, cari condamna ocupatiunea din cestiune sub cuventu, ca aceea ar' fi periculósa pentru monarchia; eu inse sustienú din nou, ca zace in interessulu nostru, ale tiené acele provincii ocupate, cá positiuni strategice, si a le tiené pana atunci, pana candu cestiunea orientala 'si va aflá deslegarea finala, candu apoi Europ'a într'unu congressu ce va se tiená in Berlinu séu in Parisu, séu vrendu Ddieu într'un'a séu alt'a capitala a monarchiei nóstre, séu in fine ori si unde, va decide definitivu asup'r'a sortiei acestoru provincie; dér' a vorbi inea acumú despre acést'a, eu tienú, ca ar' fi o preocupare de timpu.

Privindu acumú partea financiala a cestiunei, nu se póte negá, ca ocupatiunea recere preste mesura dela noi multe sacrificii, si ea tíer'a mai ca nu mai póte suportá aceste sacrificii; accentuezu cu deosebire cunoscut'a seracia a regiunilor inferioari ale poporatiunei, ér' mai cu séma a clasei de agronomia, care potu dice, ca nici pe timpulu feudalismulu n'a fostu atatu de impovarata, cá cumú este astadi cu atatea feluri de impositie, din cari pentru acésta clasa, anume pentru cultivarea ei si pentru pregatirea unei stari mai bune pentru ea, nimicu séu numai fórté pușinu se retribue.

Dér' de alta parte nici aceea nu se póte negá, ca ne aflamu inaintea acelei alternative: cá séu se ne tienemu si intarimú positiunea ocupata in Orientu, cá o pre-ingrigire pentru eventualitatile viitorului, si cu incordarea tuturilor poturilor nóstre se aducemu, se creamu si cele mai extraordinare cheltueli, ce se recere spre acestu scopu, séu — fiindca nu prea avemú bani — se ne retragemu cu tóta modestia de acolo, se abandonamu positi'a nóstra, si prin acést'a se ne damu inaintea Europei testimoniu de paupertate, se marturisimú, ca suntemu slabi, ca amú ajunsu a ne pane sub protectiunea Europei, si — patri'a va fi slavata!

Eu sumu pentru alternativ'a prima. Contezu, ca regimulu tierii va face totu ce e cu putintia cu deosebire pentru ameliorarea starii materiale a poporului de rondu, si între altele pentru consolidarea diferiteloru nationalitati, abatendu-se chiaru, — déca va fi de lipsa — dela programulu seu de pana acumú, si preste totu va cautá se sadésca respective se se cultive in tóte clasele poporatiunei patriotismulu si promptitudine la ori-ce sacrificii. Contandu asi'a-dér' si la acestea, eu cu tóta consciint'a si promptitudine votezu sum'a propusa de subcommissiunea intrunita, fia se me aflu chiaru in opositiune cu opiniunea publica, care adeseori retacesce, si care uneori are a espiá cu amaru retacirile sale.

(Dupa „Telegrafulu Romanu“.)

Tarif'a cea noua postalá

pentru epistóle de valóre, pachete, assignatiuni postale si remburse.

(Valida din 1-a Novembre 1878 in comerciulu internu si in comerciulu cu Germani'a.)

Regule generale:

1. Pentru ori-ce spediri cu post'a se va platí unu portu dupa greutate, pentru fiecare speduire cu aratarea valórei se va platí si unu portu pentru valóre.

2. Post'a primesce numai pachete p'ena la 50 de kilograme spre a le spedá mai departe. Exceptiune facu dela acést'a gropurile cu bani de auru, de argintu si de arama, care se primescu si peste 50 de kilogr.

3. Tramiteri peste 10 kilogr. se primescu necodontatú numai la si catra acele statiuni postale, unde sunt mediu-lóce suficiente de espedatu.

4. C'unu singuru biletu de frahtu nu se potu tramite mai multu de trei pachete la aceea'si adresa; dér' candu se tramitu cu remburse (Nachnahme), cautá se se face pentru fiecare pachetu cate unu biletu de frahtu deosebitu.

5. Tramiteri in interiorulu tierii potu se contiena si cate o scrisóre, la tramiteri in tierile straine inse acést'a nu este ertatu.

6. Pachete peste $1\frac{1}{2}$ kilogr., care se tramitu in tieri straine, trebuie se fia supuse mai inainte oficiului vamalu.

7. Scrieri, mustre de marfuri etc. fora aratare de valóre se tacséza cu portu scadiutu si se expedéza prin posta de epistole.

I. Tarif'a portului pentru greutate.

A. Pentru tramiteri ordinare.

1. Pentru epistole francate in Germani'a pana la 250 grame,

2. pentru epistole interne francate si pachete pana la 500 de grame,

3. pentru tramiteri in localitate francate pana la $2\frac{1}{2}$ kilogr. — pana inclusive 10 miluri — 12 cr., peste 10 mil. — 24 cr.

4. Pentru pachete francate pana la 5 kilo incl. pana incl. 10 miluri — 15 cr., peste 10 miluri — 30 cr.

NB. La tóte tramiterile de mai susu, deca nu se platescu, se mai adaugu 6 cr.

5. Pentru pachete peste 5 kilo:

	à unu kilo
a) pana incl. 10 miluri (I zona)	— 3 cr.,
b) peste 10—20 " (II ")	— 6 cr.,
c) " 20—50 " (III ")	— 12 cr., subtr. — 30 cr.
d) " 50—100 " (IV ")	— 18 cr., " — 60 cr.
e) " 100—150 " (V ")	— 24 cr., " — 90 cr.
f) " 150 " (VI ")	— 30 cr., " — 120 cr.

NB. Obiecte peste 8 kilo (la zona IV si V peste 7 kilo si la zona VI peste 6 kilo), se pachetéza intr'o distantia peste 20 de miluri mai bine in doue pachete de cate 5 kilo.

B. Pentru tramiteri, cari cuprindu unu spatiu mai mare, portulu se urca cu jumatarea sumei. Pentru tramiteri nefrancate pana la 5 kilo se computa si aici 6 cr. mai multu.

NB. Cá spatióse se privescu pachete: a) cari sunt mai lungi de $1\frac{1}{2}$ metre; b) cari sunt mai lungi cá 1 metru si mai late de $\frac{1}{2}$ metru, si sunt mai usióre de 10 kilogr.; c) acelea, cari dupa form'a loru ceru unu spatiu neproportionatu, séu cari ceru o ingrigire mai mare.

II. Portu pentru valóre

se computa la tramiteri numai atunci, candu se arata o valóre. La tramiterile de bani trebuie se se arate tóta valórea loru.

A. Pentru tramiteri de valóre inchise, fora distinctiune de departare.

1. In intrulu tierii pana la 50 fl.) — 3 cr.

2. In localitate pana la 150 fl.)

3. In intrulu tierii dela 50—300 fl.) — 6 cr.

4. In localitate dela 150—300 fl.)

5. In comerciulu cu Germani'a pana la 300 fl.)

6. La tramiteri de valóre peste 300 fl. sunt de a se platí pentru cate 150 fl. 3 cr., in care casu sume partiale se computa totodéuna cá 150 fl. deplini.

III. Tarif'a pentru assignatiunile postale.

pana la 5 fl. 5 cr.	500—1000 fl. 1.—	Competitiile se platescu prin lipirea de marce de blanchetele assignatiunilor.
5—50 " 10 "	1000—2000 " 1.50	
50—150 " 20 "	2000—3000 " 2.—	
150—300 " 30 "	3000—4000 " 2.50	
300—500 " 50 "	4000—5000 " 3.—	

Oficiolate postale ordinare potu primi assignatiuni postale numai pana la 150 fl. Numai oficiolate postale de ale statului si cassele directiunei postale potu primi assignatiuni pana la suma de 1000 fl. si sume pana la 5000 fl. se potu primi numai, deca se tramitu la Vien'a si la Buda-Pest'a. Sume peste 300 fl. se expedéza mai eftinu prin epistole, decatu prin avisuri.

IV. Tarif'a rembursarii.

Pana la 10 fl. 6 cr.	Pana la 35 fl. 21 cr.	s. c. l.
" 15 " 9 "	" 40 " 24 "	pentru cate 5 fl. mai multu se socotescu cate 2 cr.
" 20 " 12 "	" 45 " 27 "	
" 25 " 15 "	" 50 " 30 "	
" 30 " 18 "	" 55 " 32 "	

Diverse.

(Avansamentulu militarulu pentru anulu nou.) Majestatea S'a c. r. ap. s'a induratu pré gratiosu a denumi de sublocotenenti de reserva pe cadeti de reserva, pe voluntarii, si pe suboficerii de reserva: Trifonu Micléa la reg. de infant. Alecsandru Cesarevics, mare-principe si Clironomu alu Russiei Nr. 61; Ioanu Ciucs la reg. de inf. Carolu Alecsandru, mare-principe alu Sacsoniei-Weimar-Eisenach Nr. 64; Pompiliu Píposiu dela reg. de inf. Wilhelmu III, regele Nederlandei Nr. 63 la reg. de inf. Cav. de Schmerling Nr. 67; Alecsandru Popu la reg. de inf. Archiducele Heinrich Nr. 51; Comanu Petrovics la reg. de inf. Nobilu de Pürker Nr. 25; Iosifu Campani la reg. de inf. baronu de Kellner Nr. 41; Aloisiu Poppa la reg. de artileria Clironomu archiduce Rudolfu Nr. 2; Teofilu Ratiu la reg. de inf. Alecsandru I, imperatu alu Russiei Nr. 2; Basiliu Sangeorzanu dela reg. de inf. Wilhelmu III, regele Nederlandei Nr. 63 la reg. de inf. baronu de Aleman Nr. 43; Nicolae Borza la reg. de inf. Alecsandru I, imperatulu Russiei Nr. 2; Ioanu Tironu la reg. de inf. Baronu de Kellner Nr. 41; Aurel Munteanu la reg. de inf. Archiducele Heinrich Nr. 51; Antoniu Precup dela reg. de inf. Wilhelmu III, regele Nederlandei Nr. 63 la

reg. de inf. Ludovicu principe alu Bavariei Nr. 62; Ioanu Mihlu la reg. de inf. Carolu Alacsandru, mare-duce alu Sacsoniei-Weimar-Eisenach Nr. 64; Corneliu Cioranu dela bat. de venatori Nr. 23 la reg. de inf. Fridericu Guilelm, mare-duce de Meklenburg-Strelitz Nr. 31. — Decadeti in reserva: pe voluntarii si sub-oficeri in reserva Stefanu Cosma la reg. de inf. Alecsis, mare-principe alu Russiei Nr. 39; George Borza la reg. de inf. Barou de Kellner Nr. 41; Vasilie Gramatovics la trupele sanitarie.

(„Associatiunea pentru inaintarea meseriiloru intre romani“) si-a tienuta adunarea s'a generala Dumineca in 17/29 Decembrie, sub conducerea zelosului ei presiedinte par. B. Baiulescu. De asta data numerulu membriloru, cari au participatu la adunare a fostu multu mai mare, decatu altadata, ceea ce ne face se speramu, ca aventulu ce l'a luat Asociatiunea o va duce pe calea unei progresari continue si durabile. Acést'a sperantia a confirmat'o si frumós'a espositiune de manufacte de ale invetiaceiloru si soldatiloru meseriasi romani, cari sunt asiediati pe la diferite meserii numai prin concursulu numitei asociatiunii. Credemu, ca vomu poté aduce inca in numerulu viitoriu unu referatu mai detaiatu despre decursulu acestei adunari generale.

(Cum calificica unu istoricu germanu anulu ce espira.) „W. H. Riehl, o somitate de prima calitate pe terenulu istoriei culturai calificica anulu, ce acusi espira, in o carte a s'a, in modulu urmatoriu: „A adusu cestiunea cea mai intunecata européna la unu sfersitu, care inse totusiu forméza mai vertosu unu inceputu pentru noúe cestiuni intunecate. A fostu unu anu treptatu in istori'a lunei, fiecarei natiuni ia adusu altuceva. Pentru Russi a fostu unu anu de biruintia si de desamagire, pentru Turci unu anu de ruina, pentru Anglesi unu anu de surprindere, pentru Germani si Italiani unu anu de dorere si de ingrigire, pentru Francesi unu anu iubilariu — si Austriaculu poté ca pune semnulu intrebarii lenga anulu acést'a.“

(Comissiunea européna pentru Rumeli'a orientala.) Corespondentulu din Constantinopolu a lui „Golos“ impartásiesce diuariulu seu cu dat'a de 20 ale curentei, ca comisiunea internationala a stabilitu pana acumu urmátorele puncte pentru Rumeli'a orientala: 1. Fiecare indigenu din Rumeli'a orientala este indatoratu se face serviciu militar in militi'a provinciala. 2. Impositulu de pana acumu pentru scutirea dela militia pentru chrestini, incetéza. 3. Dreptulu de a numi oficeri pentru militia si gendarmi nu apartiene decatu Sultanului. 4. Adunarea provinciala, care inlocuesce consiliulu generalu propusu de Pórt'a, are intre atributiunile sale si dreptulu, de a votá adaugerea contributiuniloru, precumu si de a determiná budgetulu pentru Rumeli'a orientala.

(Bibescu principe candidatulu alu Bulgariei.) Candidatii pentru tronulu Bulgariei resaru cá ciupercile. Cati generali si diplomati muscalesci nu au fostu candidati pana acuma pentru corón'a Bulgariei si toti, se pare, ca voru remanó cu buzele imflate. Diuariulu „Deutsche Zeitung“ afla din Bucuresci, ca in cercurile guvernamentale din Bucuresci circuléza faim'a, ca principele Bibescu are mari prospecte pentru tronulu principatulu bulgarescu. Angli'a, Franci'a, Itali'a si Austro-Ungari'a consimtiescu la acést'a alegere. Si Pórt'a se impaca cu ea, si se dice, ca a datu pe cale diplomatice, se se intieléga acést'a cu acelu adausu, ca Pórt'a, sub guvernulu unui Bibescu, ai carui strabuni 'i facura mari serviciu, vede cea mai mare garantia pentru pacea vecinei Rumelie orientale.

(Bancnote noué.) Banc'a nationala austriaca se prepara a se imbracá cu nou'a haina dualistica, ce i-au croít'o arangiatorii editiunei a dou'a a pactului austro-ungaru. Cei doi directori dualistici a-i acestei bance, care in viitoriu va portá numele de „Banca austro-ungara“, au si intratu in functiunile loru, unulu in Vien'a, altulu in Budapest'a. Unulu din principalele semne este-rióre ale noúei organisari dualistice a bancei voru fi bancnotele, pe cari dela 1-a Ianuariu 1880 nu va mai figurá numai limb'a germana, cá pana acuma, ci alaturea cu ea si cea maghiara. Tecstulu germanu si maghiaru alu viitóreloru bancnote s'a ficsatu dilele aceste. Acuma mai este vorb'a numai despre aceea, ca óre se se tiparésca cuvintele „osztrak-magyar bank“ (banca austro-maghiara) cu litere initiale mari séu mici; in sensulu tecstualu alu legii s'a decisu, cá se se intreuintieze

litere mici initiale. Cele doue guverne s'au intielésu intre sene, cá se remana marc'a de pana acuma atatu pe biletele hipotecari si pe note, catu si pe sigilu. Notele cele nóue voru portá datulu dela 1-a Ianuariu 1880, dér' voru circuléza celu mai puçinu dela Martie séu Aprilie 1880. In anulu viitoriu banc'a va preface si va schimbá actiile. Multa apa va mai curge dér' pe Tis'a si pe Dunare in josu, pana ce vomu vedé circulandu noúele bancnote, simbolulu celu mai invederatu alu uniunei reale dintre Austri'a si Ungari'a.

(Concurentia mare.) Din cauza, ca se organiséza „banc'a austro-ungara“, sunt deocamdata de a se ocupá in Budapest'a 21 posturi de functiunari la banca, la cari s'au insinuatu pana acum'a nu mai puçini decatu 1700 reflectanti. De o septemana sunt doi amploiatu ocupati numai si numai cu primirea si clasificarea petitiuniloru in-curse. Singuru casulu acést'a caracteriséza in modulu celu mai eclatantu miser'i'a cea mare si lips'a de pane si de ocupatiune, ce domnesce pe la noi.

(Sentintia de mórte a comitelui Andrássy.) „Tempora mutantur, nos et mutamur in illis“. Ce diferentia colossala intre comitele Andrássy de acuma 28 de ani si intre comitele Andrássy de astadi! Sórtea s'a jocatu inse nu numai cu elu, ci si cu alti ómeni „mari“ de ai ungriloru. — Diuariulu „N. fr. Presse“ i s'a tramisulu din Budapest'a unu numeru din fói'a oficiala „Pester Zeitung“ dela 23 Septembre 1851, in care s'au fostu publicatu 36 sentintie de mórte din partea tribunalulu militariu, intre cari se afla si sentintia in contra comitelui Iuliu Andrássy. Partea sentintiei, relativa la actualulu ministru de esterne, suna din cuventu in cuventu asiá: „Comitele Iuliu Andrássy, nascutu in Vien'a, de 26 de ani, catolicu, neinsuratu, fostu comite supremu alu comitatulu Zemplinu si membru alu casei magnatiloru, care a fostu citatu la 1 Ianuariu 1850 prin edictu pentru crim'a de inalta tradare, dér' nu s'a prezentatu, dupa cercetarea faptului si constatare prin testimonii cu putere legala e invinovatitu, ca in contra p. in. manifestu din 3 Oct. 1848 a luat parte cá maioru alu gardei nationale din comitatulu Zemplinu la batai'a dela Schwechat din 30 Oct. 1848, ca a functionatu cá comite supremu (prefect) in comitatulu susu aminitu, luandu o directiune revolutionara pana la finea lui Martie 1849 si dupa aceea a primitu dela guvernulu revolutionariu misiunea de agentu la Constantinopolu, ca in calitatea acést'a pe cale catra Constantinopolu a indémnatu in Iunie 1849 pe guvernulu Serbiei la o atitudine ostila faèia de Austri'a, cerendu se rechiame deocamdata pe serbi si pe generalulu Knicanin si pentru cá se reusiéscu siguru planulu acést'a de a subjugá pe serbi si pe croati, a facutu guvernulu revolutionariu propunerile cele mai cutezatórie si mai viclene, ca in Constantinopolu a pusu pana la sugrumarea rebeliunei tóte in miscare spre a esoperá recunóscerea s'a oficiala de catra Pórt'a otomana si spre a silí organele guvernulu turcescu la o actiune ostila in contra Austriei, deca nu prin altuceva, prin compromiterea loru insusi, pentru care scopu propusescu guvernulu revolutionariu mediuloce de cele mai detestabile. . . Dupa enumerarea acést'a a faptelor comitelui Andrássy urméza inca 35 de registre de aceste. Dintre cei 36 de insi totu in modulu acést'a invinovatiti si osenditi la mórte se mai afla in vietia: Ludovicu Cséh-Csernátony, Stefanu Gorove, Franciscu Házmán, Ludovicu Kossuth, Mauritiu Perczel, Michailu Tancsics si Antonu Vetter. Sentintia, care e egala pentru toti cei 36 inculpati suna asiá: Dupa ce faptele inculpatiloru, de cari au fostu acusatati fiecare in parte, s'au adeveritu pe cale legala, si dupa ce acusatii nu s'au infaçiosiatu pana la terminulu, la care au fostu citati si care a espiratu la 31 Martiu a. tr., asia a decisu tribunalulu militariu in unanimitate: Toti sunt vinovati pentru crim'a de inalta tradare si de aceea pe bas'a art. 5 alu legi martiale si a proclamatiunei din prim'a Iuliu 1849, pe lenga secuestrarea averei loru spre repararea daunei cauzate de rebeliune, Michailu Horváth inca pe lenga perderea temporaliloru, ér' Kmety, Mészáros, Splényi, Stein si Vetter pe lenga depunerea din gradele, ce le-au ocupatu in armat'a c. r., au meritatu pedéps'a de mórte prin streangu si numele loru se fia aficsatu pe furci. Acést'a sentintia s'a publicatu astadi, intarita fiindu de comand'a armatei a 3-a c. r. si s'a si esecutatu dupa prescrierile regulamentulu. — Pest'a, 22 Septembre 1852. Dela tribunalulu c. r. militariu.“

(Rescol'a studentiloru in Chievn.)

Tóte statele mari europene au pe trupu loru bube, parte cópte, parte ne-cópte, dér' atatea bube, cá Russi'a cea colossala n'are nici unulu si organele guvernamentale rusesci nu cauta, se védia ce-i caus'a de s'au adunatu atatea elemente de nemul-tiamire, si nici nu cauta, cá se vindece relele ce bantuie imperiulu, delaturandu causele ce producu relele. Asia ne spunu scirile, ce s'au stracuratu la noi din Russi'a pe l'enga tóta paz'a cea mare si ce-o observéza organele muscalesci la frontiera, ca studentii din Chievu au facutu turburari fórté serióse. Studentii s'au adunatu la unu locu afara din Chievu si au decisu, cá se protesteze cu po-terea in contr'a inchiderii universitatii, care s'a facutu fara de nici unu motivu. Se bagara cu puterea in edificiulu universitatii, fiindu partea cea mai mare bine armati, si desarmara gendarmii ora-siului, cari li-se pusera in cale, sfaramara mai multe catedre si batura cu cuie pe tabl'a cea négra unu protestu fulminant in contr'a arbi-triului autoritatiloru, cari calca in picioáre tóte drepturile studentiloru. Intr'aceea venira dóue cum-panii din trupele locale, si voira cá se imprastie cu baionet'a pe tulmuantii. Studentii nu se mis-cara din locu, ci se impotrivira cu mare cerbicia, care produse deplorabile versari de sange. Se dice, cá din amendóue partile s'au periclitatu p'ena la 80 de insi, dintre cari unii au moritu, alii sunt raniti. Mai pe urma a venitu cavaleri'a, care a alungatu in tóte partile pe studenti si a prinsu pe multi dintr'ensii. Irritaciunea in Chievu este fórté mare. Si din alte cetati, unde sunt universitati, vinu totu asemenea sciri despre intemplari sange-róse. Se da cu socotéla, ca guvernulu rusescu va decretá starea de asediu in Chievu, Charcovu si in totu guvernamentulu acel'a. Prin astfelu de mesuri barbare si teroristice crede guvernulu rus-sescu, ca va mai intimidá pe ómeni si-i va abate din drumulu loru. Dér' relele sociale, de care bo-lesce statulu rusescu, nu se potu delaturá prin nici o pedépsa, fia ea ori-catu de ingrozitóre va fi, ca istori'a crimeloru ne demustra in modulu celu mai frapanta, ca, tocmai candu se aplicau pe-depele cele mai infricosiate si mai inspaimentatóre, se comiteau si crimele cele mai infioratóre si mai barbare.

(Lectur'a usióra séu cu ce-si pe-trecu deputatii de vremelunga in diéta.) Este fórté interessantu a vedé, cumu 'si petrecu timpulu multi deputati, candu fulgera, tuna si trasnesce in diéta si candu curgu incri-minarile cá plóia. In diéta din Pest'a, cá in tóte parlamentele din statele civilizate, se afla o biblioteca pentru intrebuintiarea deputatiloru. Dilele trecute se duce unu parinte alu patriei, insetatu de lumina, cá cerbulu de isvórele apelor, in sal'a unde se conserva bibliotec'a, si cére delá biblio-tecartu o „lectura usióra“ s. e. unu opu istoricu. Bibliotecariulu, la momentu baga man'a intr'unu armariu si scóte de pe unu raftu, unu tomu tié-penu din istori'a lui Mihailu Horváth si-lu dá in-setatului de sciinti'a deputatu in mana. Acest'a indata reflectá, „ca nu-i destulu de usioru“ si dá tomulu indereptu. Atunci bibliotecariulu, plinu de mirare, intréba, pentru ce nu-i usioru? „Me rogu pentru ca, candu incepu se motieescu cartea 'mi cade din mana pe podini si face pré mare sgomotu. Atunci bibliotecariulu, intielegéndu intentiunea cea nobila, a parintelui patriei, indata-i dá o fascióra usióra dintr'o istoria universalá pentru usulu sco-lasticu. Déca 'i va cadé acésta din mana nu va deşteptá din somnu pe deputatulu celu insetatu de sciinti'a. P'ena acuma si-au totu spartu capulu unii si alii, ca ce va fi de nu se audu glasurile multoru deputati de ai nationalitatiloru in camer'a din Pest'a, dér' acumu lucrulu se esplica fórté lesne, ca acesti'a cá ómeni mai pacinici si sciindu, cata lipsa de cultura au „natiile“ loru, se ocupa in decursulu desbateriloru mai bine cu lectur'a usióra, ca-ci prin aceea nu supera pe nimenea pe lume, cu atat'a mai puçinu pe stapanii nostri, si totusi profita ceva.

(Draculu — cá presiedinte.) Dupa cumu ne aduce scirea diariulu „Egyetértés“ (con-cordi'a) d. Koloman Ghyczy, presiedintele dietei maghiare, in 19 ale c. a fostu fórté neastempe-ratu, candu luá cuventulu Tisza de a dou'a óra in contr'a lui Csanády, din cauza, ca pe semne se temeá de unu scandalu mare. La totu cuventulu, ce esiea din gur'a lui Tisza, se turbura presie-dintele Ghyczy totu mai multu, si dupa cuvintele cele din urma ale lui Tisza strigá betranulu pa-triotu atat'a de tare, de se audí cumu se cade: „Draculu va maifí presiedintele vostru!“

Literariu.

(„Femei'a Romana“) care apare acuma de unu anu in Bucuresci, sub directiunea d-nei Mari'a Flechten-macher contine in numerulu seu de Dumineca 17 De-cembre v. urmatórea materia: Articululu de fondu, care pledéza cu caldura si spiritulu in favorulu drepturiloru femeiei in genere si cu deosebire in favorulu unei propunerii facute in camera, care cere cá femeia nemaritata séu veduva, care intrunesce conditiunile cerute pentru alegétoriu, se aiba dreptulu a representá interesele sale in consiliulu comu-nalu. — Congrészulu internatunalu alu dreptului femeiloru. Discursulu d-nei Garcin — Spiritulu secoliloru — Corespon-dentia — Higien'a in timpululu ernei — Nobil'a si Tieranulu — Foisióra: Secretulu Miss Aurelei (urmare). — „Fe-meia Romana“ apare de 2 ori pe septemana si costa pentru strainatate pe anu 30 lei, pe 1/2 anu 18 lei.

(„Economulu“) organu periodicu pentru ramii de economia, industria si comerçu, care implinesce acuma anulu alu VI-lea alu esistintei sale sub probat'a canducere si redactiune a d-lui Stefanu Popu, cuprinde urma-tóriele in Nr. 23 dela 13 Dec.: Tractarea vinului dupa fierbere. — Vindecarea calbezei oiloru. — Crescerea Galitiloru. — Si acésta este economia. — Regulamentu pentru stabilirea si perceperea tacseloru in Dobrogea. — Siórecele scapa si din stomachulu canelui. — Varietati. — Statis-tic'a Bucuresciloru s. c. l. — Impreuna cu „Economulu“ apare de doue ori pe luna si „Fóia scolastica“, organu pedagogicu-didacticu pentru scótele romane, condusu si redactatu de eruditulu professore I. M. Moldovanu. Nr. 23 alu „Fóiei scolastice are cuprinsulu acésta: Cente-nariulu lui Voltaire si Rousseau de Dr. Alesandru Gram'a. — Naratiuni din istori'a descopeririloru marine si continen-tali. — Recensiune. — Critica: „Fisic'a in scóla poporala de Georgiu Popu“. — Bibliografia. — Sciri scolastice s. c. l. — „Economulu“ impreuna cu „Fóia scolastica“ costa pe anu 5 fl., pe jumetate anu 2 fl. 50 cr., separatu costa fiacare pe anu 3 fl., pe jumetate 1 fl. 50 cr.

(„Biseric'a si Scól'a“) fóia bisericeasca, scolastica, literaria si economica, ce apare odata in septemana in Aradu sub redactiunea d-lui Vincentiu Mangra, contine in Nr. 51 dela 17 Dec. v. urmatóriele: Catra onoratii cetitori! — Cerculariu alu III. Sale episcopului Ioanu Po-pazu — A dou'a casatoria a preotiloru. — Starea scóle-loru si a invetiamentului in protop. Halmagiului. — Catra tíer'a romanésca, poesia de Ionu Tripa. — Diverse s. c. l. „Biseric'a si Scól'a“ costa pe anu 5 fl., pe jumetate anu 2 fl. 50 cr.

Cu 1 Ianuarie st. v. 1879 se incepe unu nou abonamentu la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Rogamu pe On. Domni prenumeranti ai fóiei nóstre, alu caroru abonamentu espira cu 31 De-cembre st. v. 1878, se binevoiesca a si-lu rei-noi de cu vreme, déca voiescu cá diariulu se li se tramita regulatu. Pentru cá se potemu stabili numerulu esemplarielor, ce voru fi a se tipari, este necessariu, cá tóte prenumeratiunile pentru patrariulu si semestrulu I 1879 se fia efectuite inca înainte de anulu nou. Dela 1-a Ianu-ariu 1879 incolo diariulu se va tramite numai acelu domni, cari au binevoitu a-si reinói abo-namentulu.

Domnii noi abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adresele d-loru exactu, aratandu si post'a cea mai aprópe de locul, unde locuiescu.

Preტიulu abonamentulu la „Gazeta Tran-silvaniei“ este:

pentru Brasiovu: pe anu 8 fl., pe siese luni 4 fl., pe trei luni 2 fl.; — dusu in casa: pe anu 10 fl., pe siese luni 5 fl. si pe trei luni 2 fl. 50 cr.;

pentru Austro-Ungari'a cu post'a: pe anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni de aci incolo numai 2 fl. 50 cr. in locu de 3 fl.;

pentru Romani'a si alte tíeri esterne: pe anu 12 fl. v. a. séu 28 franci, pe siese luni 14 franci, pe trei luni 7 franci. (Abonamentulu se primesce si in bilete hipotecarie romane.)

Banii de prenumeratiune sunt a se tramite (mai usioru prin assignatiuni postale) la Re-dactiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI“ in Brasiovu.

Sciri ultime.

Aflamu din isvoru siguru, ca deputatulu roma-niloru, unguriloru si alu nemtiloru catolici coalisati din Brasiovu, domnulu advocatu Nicolae Strevoiu, mergéndu la Pest'a, „a intratu“ in partid'a guvernamentala a dietei ungare. Totodata ni se spune, ca a fostu primitu cu mare distinc-tiune in clubulu Tiszaistiloru, si ca insusi mi-nistrulu-presiedinte l'a bineventatu la intrare, strin-

gandu-i man'a cu caldura. — Sic transit gloria activistarum!!!

Tiszaistii nostri — póte dreptu multumita pentru atitudinea prea plecata a unoru nationalisti — s'au decisu a face popóreloru nemaghiare unu presentu de anulu nou preparéndu si voidnu a asterne dietei unu proiectu de lege asupra intro-ducerei limbei maghiare in tóte scolile poporale fara distictiune, ca studiu obligatu. Va se dica si puçin'a libertate ce-o mai aveau confessiunile dupa legea scolara voiescu se le-o iá? Nu acésta este calea pe care se potu castigá simpathieles nemaghiariloru!

Multiamita si dare de séma publica.

Din biseric'a romana gr.-cat. a Lapusiului-ungurescu s'a furatu sf. potiru la 14 Maiu 1876. St. d Ioanu Mure-sianu, cancelistu reg. de cercu, pe atunci locuindu in La-pusiulu-ung., ér' acuma in Deesiu, vediendu necesitatea unui potiru, socotindu si starea cea misera a bisericeii ro-mane, a luatú asup'r'a s'a sarcin'a de a aduná colecte bene-vole, din cari se se cumpere unu altu potiru. A si adunatu 19 fl. 10 cr., cu care suma a cumperatu unu potiru si unu discosu, cari le-a si predatu st. d. I. Muresianu la 8 Aprilie 1877 in folosint'a sf. bisericii.

Colect'a s'a facutu dela urmatorii maranimosi p. t. d-ni din Lapusiulu-ung.: Ioane Muresianu 6 fl. 90 cr., Ladislau Veres 1 fl., Samuilu Kis 2 fl., Ioane Cohanu 1 fl., Aloisiu Kröbel 1 fl., Iuliu Sziberth 50 cr., Georgie Roterthies 50 cr., Vasiliu Ionasiu 50 cr., Ioane Rusu 50 cr., Ioane Nagy 50 cr. — Basiliu Iug'a 1 fl., Ioane Marchisui 50 cr., ambi din Suciú de susu. — Georgiu Hauschild din Lapusiu-rom. 1 fl. — Gavrilu Manu, adv. din Desiu 1 fl. — Nicolae Popu din Grosi 1 fl. — Ioane Bohetielu din Magura 20 cr.

Prin acésta aducemu multiamita atatu d. Ioane Mu-resianu pentru zelulu seu, catu si tuturoru maranimosi-loru contribuitori pentru binefacerile, cari le-au facutu prin acestu faptu.

Din incredintiarea comitetului parohiei gr.-cat. din Lapusiulu-ung., la 24 Novembre 1878.

Eugeniu Sabo, Alesiu Latisiu,
parochu gr.-cat. invet. si curatoru-controloru.

Ajutórie pentru ranitii din Bosni'a.

(Urmare si fine.)

Prin bunatatea dómmelor Elen'a Baiulescu si Elen'a Densusanu s'au adunatu urmatórele colecte in bucati: Elen'a Baiulescu 2 lepedee mici, 8 triangule, 6 compresse; Elen'a Densusanu 8 bandage, 16 triangule; M. Sorescu 8 band., Zoe Popovicu 3 lep. mici, 5 strimf.; Crizi Leca 2 camasi, 2 ismene; Elen'a Rosca 2 camasi, 2 ism.; Ecaterin'a Manole 9 triang.; Elen'a Manciu 6 band., 5 triang., 4 compr.; Mari'a Radovicu 6 band., 5 triang., 4 compr.; Carolin'a Ciurcu 10 triang., 10 compr.; Elen'a Sabadeau 6 band., 20 triang.; Ecaterin'a Puscariu 3 cam.; Agnes Dusoiu 12 metri panza. — Atat'a am primitu p'ena astadi.

Brasiovu, in 30 Septembrie 1878.

Mari'a Sacareann m. p.
membra comitetului.

Onoratu Comitetu! Comitetulu „Reuniunei femeiloru romane din Brasiovu“ are onóre a asterne aci alaturatele consemnari despre numele aceluor maritimóse dómne din Brasiovu, cari au concursu cu diferite lucruri in favorulu soldatiloru raniti in reshelulu Austro-Ungariei cu Bosni'a si Herzegovin'a; totodata se punu la dispositiunea onoratului „Comitetu pentru raniti“ si lucrurile adunate si specificate in alaturatele consemnari spre ulteriór'a afacere. Brasiovu, in 5/17 Octobre 1878.

Pentru Comitetu: Mari'a Sacareanu.

Nro. 3072/pres. 1878.

1-3

Concursu.

Postulu de notariu cercuale din Tohanulu vechiu, in carele suntu confederate comunele Tohanulu vechin, Tohanulu nou si Olbacu, a devéñitu vacantu. Spre ocuparea acestui postu, pentru care e siste-misatu unu salariu anuale de 400 fl. si cuartiru gratis in comun'a Tohanulu vechiu, se escrie prin acésta concursu p'ena la 31. Ianuariu 1879.

Doritórii de a ocupá acestu postu 'isi voru tramite in terminulu aratatu subscrisului oficiu cererile loru instruite in intielesulu §§-loru 74 si 75 art. de lege XVIII 1871.

Intre concurenti se voru preferi acei'a cari voru documentá, ca cunoscu bine tóte trei lim-bele patriei.

Cererile sosite mai tardiu, nu se voru poté luá in considerare.

Branu, in 27 Decembre 1878.

Pretur'a Branului.

Cursulu la bursa de Vien'a

din 30 Decembre st. n. 1878.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	61.50	Oblig. rurale ungare . .	73.50
5% Rent'a-argintu (im-prumutu nationalu). .	62.80	„ „ Banat-Timis. . .	79.—
Losurile din 1860 . . .	113.80	„ „ transilvane. . .	83.50
Actiunile banchei nation. 781.—		„ „ croato-slav. . .	75.—
„ instit. de creditu 221.10		Argintulu in marfuri . .	100.05
Londr'a, 3 luni.	117.05	Galbini imperatesci . . .	5.59
		Napoleond'ori	9.35
		Marci 100 imp. germ. . .	57.80

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu

Tipografa: Ioane Gött si finu Henriou.